ACTIEPLAN

Actieplan en dashboards

2026-2030

Gemeente Groningen

Gemeente Groningen

Dit actieplan is opgesteld door:

Gemeente Groningen:

Y. VAN DIJK

W. DE BOER

G. HUMMEL

Pius Floris Boomverzorging:

T. VAN DE HOEF

T. JANSMA

T. VAN OVERBEEK

Advies:

C. KONIJNENDIJK

Beelden:

M. ANNEMA

B. LANTING

Vormgeving:

THE STORY SO FAR

1E EDITIE

2025

1. ACTIEPLAN 4

Behouden en beschermen 4

Toevoegen en vervangen 4

Samen en integraal werken 5

Monitoring 6

2. DASHBOARDS 7

Boomkroonbedekking 8

Spreiding 9

Soortdiversiteit 10

Goede groeiplaats 11

Boomkwaliteit 12

Leeftijdsdiversiteit 13

Bomen in particulier bezit 14

3. BEGROTING 2026 - 2030 15

Inleiding

Voor u ligt het actieplan van het Bomenplan Groningen. Dit plan is een directe uitwerking van het Bomenplan Groningen, waarin onze langetermijnvisie en doelstellingen staan om te werken aan een gezonde, groene en klimaatbestendige leefomgeving door meer en betere bomen.

Het centrale doel uit het bomenplan is dat in 2075 iedere woonbuurt een boomkroonbedekking van minimaal 30% heeft. Dit draagt bij aan verkoeling, biodiversiteit, gezondheid en leefbaarheid. Om dat doel te bereiken, zetten we in op structurele versterking van het bomenbestand, zowel in aantal als in kwaliteit.

Waar het bomenplan de richting en beleidskeuzes beschrijft, gaat dit actieplan in op het hoe: welke acties voeren we uit, wanneer doen we dat, wie is verantwoordelijk en welke middelen zijn ervoor beschikbaar?

De acties zijn gegroepeerd in vier actielijnen zoals ook beschreven in het Bomenplan:
1. Behouden en beschermen van bestaande bomen en groeiplaatsen;
2. Toevoegen en vervangen van bomen, gericht op spreiding, biodiversiteit en toekomstbestendigheid;
3. Samen en integraal werken met inwoners, partners en andere overheden;
4. Monitoring en bijsturing via dashboards.

Via de dashboards in hoofdstuk 2 wordt de voortgang inzichtelijk gemaakt en bijgehouden. Op basis hiervan kunnen we prioriteiten en acties bijsturen.

Inhoudelijk vormen het Bomenplan en dit actieplan één geheel. Formeel zijn het echter zelfstandige documenten met een eigen status in de besluitvorming.

1.
Actieplan

Actielijn	Deadline	Verantwoordelijke
Behouden en beschermen		
1. We voeren onderzoek uit naar de meest effectieve methoden voor de bescherming van boomgroeiplaatsen	1-1-2028	Stadsbeheer (SB)
2. We passen groeiplaatsverbetering toe bij bomen die nog niet in de volgroeide fase zijn en die niet of nauwelijks groeien.	Doorlopend	SB
3. We werken volgens de Herijking Zorgplicht Bomen	Doorlopend	SB
Toevoegen en vervangen		
4. We verkennen en ontwikkelen koeltenetwerken	1-1-2028	SB
5. Groningse Boomsoortenlijst: a. We stellen deze beschikbaar voor professionele stakeholders b. We actualiseren deze elke twee jaar	Doorlopend	SB
6. We brengen potentieel geschikte groeiplaatsen per buurt in beeld.	Doorlopend	SB
7. Bomen in de niet- volgroeide fase die stagneren in groei: a. We stellen een meerjarenplan op voor groeiplaatsverbetering of vervanging b. We voeren het meerjarenplan uit	1-1-2027 2050	SB
8. We ontwikkelen een boomkroonplanner		Stadsontwikkeling (SO)
9. We voegen 1000 nieuwe groeiplaatsen met bomen toe tot 2030	31-12-2030	SO
10. We herijken de APVG en bijbehorende beleidsregels	1-1-2027	SB

Toevoegen en vervangen (vervolg)		
11. We stellen een handreiking op voor het biodivers inrichten van groeiplaatsen	1-1-2028	SB
12. Bomennorm in de groennormen a. We werken met de bomennorm b. We evalueren en herijken de bomennorm na 2 jaar	Doorlopend	SB
13. We doorontwikkelen de huidige klimaatadaptatie stimuleringsregeling voor het onderdeel bomen	1-1-2027	SO
14. We voeren een bewustwordingscampagne uit over het belang van bomen in onze Gemeente Groningen	Doorlopend	SO
15. We adviseren inwoners over geschikte bomen in voor- en achtertuin	Doorlopend	SO
Samen en integraal werken		
16. We ondersteunen en werken samen met groene organisaties om inwoners actief te betrekken bij de vergroening van hun leefomgeving	Doorlopend	SO
17. We investeren in educatie en bewustwording om de kennis over bomen, groen erfgoed en biodiversiteit te vergroten	1-1-2030	SB
18. We geven uitvoering aan prestatieafspraken met woningcorporaties	Doorlopend	SO
19. We voeren regie (op de ondergrond)	1-1-2027	SO
20. We delen het bomenplan met stakeholders en stemmen de inhoud voortdurend af	1-1-2027	SO/SB
21. We nemen deel aan de GIOS (Groen in en om de stad) leeragenda Landelijke bomennorm	1-1-2026	SO
22. We onderzoeken de impact van klimaatverandering op bomen en groeiplaatsen en brengen kwetsbare locaties en mogelijke maatregelen in beeld.	1-1-2026	SO/SB
23. We stellen een checklist op voor projecten met bomen in Handboek Groninger Boom	1-1-2027	SO
24. Bomenstructuurkaart a. We ontwikkelen deze gebiedsgericht b. We koppelen deze aan de koppelkansenkaart	1-1-2027	SO

Monitoring		
25. We monitoren de boomkroonbedekking vierjaarlijks	1-1-2027	SO
26. We monitoren de soortendiversiteit van onze bomen vierjaarlijks	1-1-2027	SO
27. We monitoren de leeftijdsdiversiteit van onze bomen vierjaarlijks	1-1-2027	SO
28. We monitoren voortdurend de voortgang van onze acties	Doorlopend	SB

2.
Dashboards

We houden grip op onze voortgang en geven dit overzichtelijk weer via dashboards. De dashboards zijn de samenvatting van de doelen uit dit bomenplan. Het kroonbedekkingspercentage is opgenomen in het eerste dashboard. Elk onderwerp dat grote invloed heeft op de boomkroonbedekking wordt daarna weergegeven in zijn eigen dashboard. Hier staat de huidige status en welke projecten er lopen om vooruitgang te boeken. Er zijn dashboards opgesteld voor alle thema's die ook beschreven zijn in hoofdstuk 2.3.1 van het Bomenplan Groningen 'Voorwaarden voor een gezonde kroonbedekking'.

Dit zijn:

SPREIDING VAN BOOMKRONEN
SOORTENDIVERSITEIT
GOEDE GROEIPLAATS
BOOMKWALITEIT
LEEFTIJDSDIVERSITEIT
BOMEN IN PARTICULIER BEZIT

De dashboards werken als volgt: eerst wordt het doel dat bij het dashboard hoort beschreven. Dit doel staat vast voor de komende 50 jaar. Indien beschikbaar, is er een visualisatie van het doel opgenomen. Daarna volgt een samenvatting van waar het dashboard voor staat.

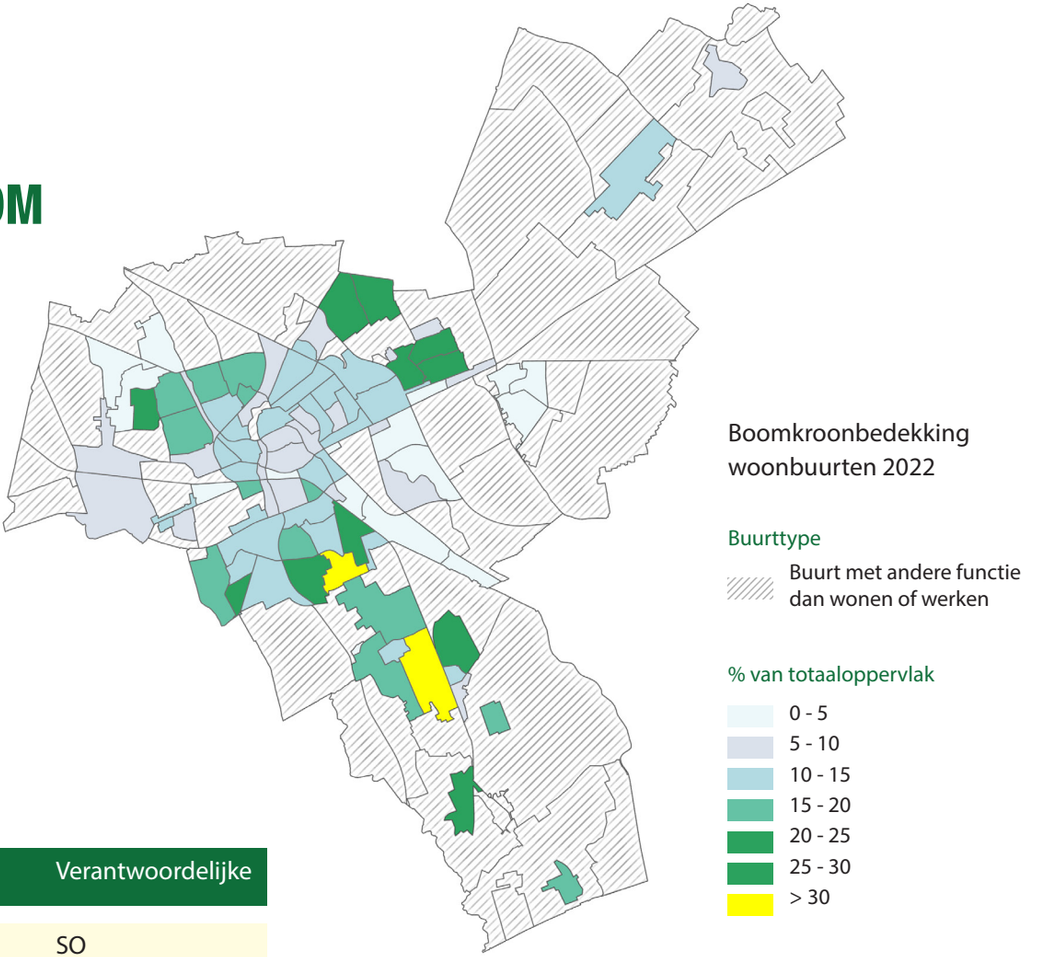
Naast dit doel worden de projecten benoemd die momenteel zijn opgesteld om de doelstelling te behalen. Aanvullend geven we in de dashboards de prioritering van de projecten weer (cijfers 1 t/m3). Hierbij staat cijfer 1 voor een project met hoge prioriteit (uitvoering binnen 2 jaar). Cijfer 2 geeft aan dat een project binnen 2 tot 5 jaar uitgevoerd moet worden en cijfer 3 geeft aan dat een project binnen 5 tot 10 jaar uitgevoerd moet worden.

Boomkroonbedekking

STUREN OP 30% BOOMKROONBEDEKKING OM DE BATEN VAN BOMEN TE VERGROTEN.

Het doel is een Groningse boomkroonbedekking dat de gezondheid en veerkracht van bomen weerspiegelt en optimaal baten levert voor mens en dier. Om tot een optimaal boomkroonbedekking te komen, gaan we ons tot 2075 richten op het bereiken van 30% kroonoppervlak in de woonbuurten. Dit percentage is de toekomstige ondergrens voor een gezonde leefomgeving.

Met dit dashboard gaan we sturen op boomkroonbedekking. Door vierjaarlijks te meten, houden we de ontwikkeling per buurt bij. Door de APVG aan te passen, worden boomkroonbedekking en boomkroonvolume leidend in bijvoorbeeld bomen effect analyses. Om te kunnen rekenen met boomkroonbedekking in projecten en op buurtniveau ontwikkelen we een rekenmodule, de 'boomkroonplanner'.

Actielijst	Prioriteit	Deadline	Verantwoordelijke
Monitoring van de boomkroonbedekking	1	1-1-2027	SO
Evaluatie bomennorm in de evaluatie groennormen	1	1-1-2027	SO
Herijking APVG en bijbehorende beleidsregels	1	1-1-2027	SB
Ontwikkeling van een boomkroonplanner	3		SO
Monitoring van de voortgang van acties	1	Doorlopend	SB

Spreiding

BETER SPREIDEN VAN BOOMKROONBEDEKKING, ZODAT IEDEREEN KAN PROFITEREN VAN DE POSITIEVE EFFECTEN.

Een evenredige spreiding van de boomkroonbedekking binnen buurten vergroot de positieve impact van bomen op de leefomgeving. Zo kan elke inwoner profiteren van de baten van bomen. Hittestress en wateroverlast zijn te beperken door een goede spreiding van boomkronen, fysiek en mentaal welzijn nemen toe.

Met dit dashboard geven we richting aan spreiding. Eerst brengen we in kaart hoe het kroonoppervlak nu is gespreid en waar het beter kan. Op basis hiervan werken we een plan uit voor het completeren en uitbreiden van de huidige boomstructuren.

Actielijst	Prioriteit	Deadline	Verantwoordelijke
Verkennen en ontwikkelen koeltenetwerken	2	1-1-2030	SO

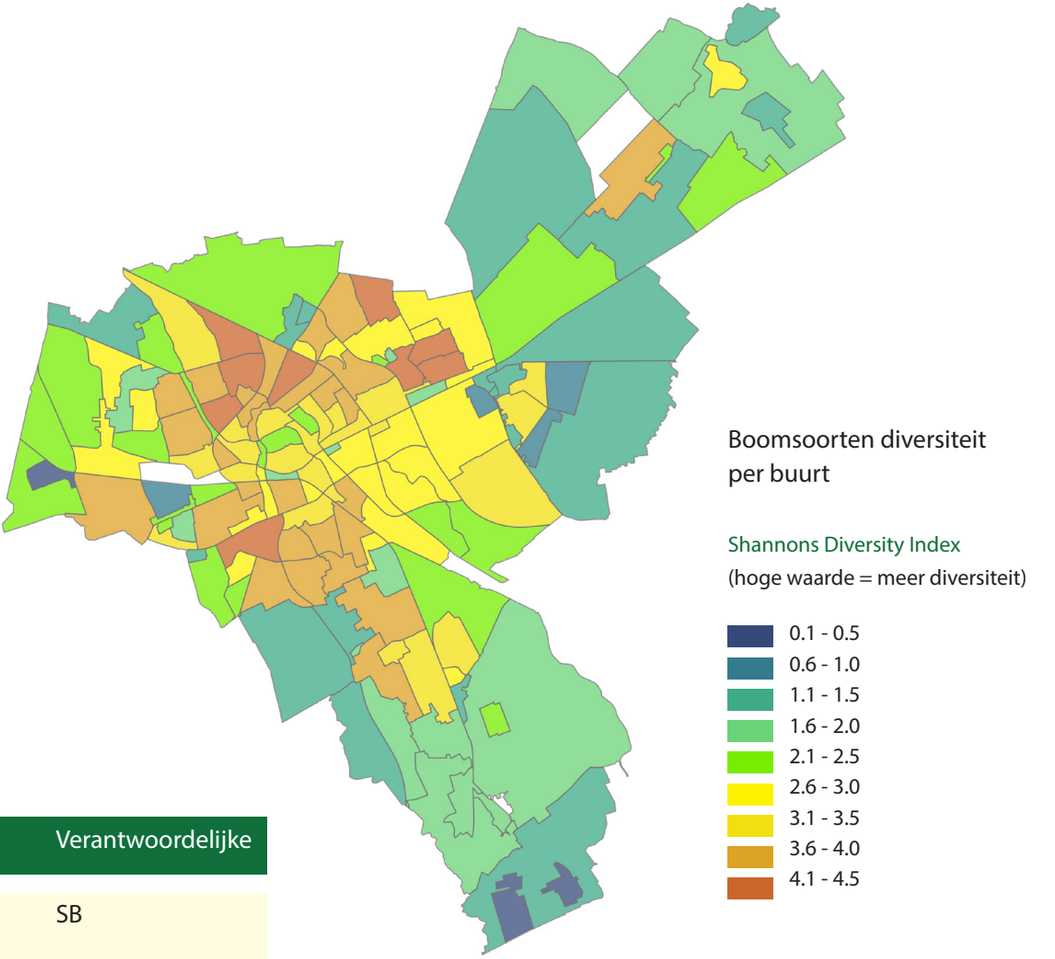

Soortdiversiteit

DE SOORTDIVERSITEIT VERGROTEN, VOOR EEN VEERKRACHTIG BOMENAREAAL DAT DE BIODIVERSITEIT VERSTERKT.

Plaagdruk, ziektes en effecten van klimaatverandering worden beperkt met een gevarieerd bomenbestand. Het risico op grootschalige uitval is kleiner met afwisseling tussen boomfamilies, -geslachten, (onder)soorten en cultivars. Dit vergroot de stabiliteit van het kroonoppervlak.

Met dit dashboard werken we toe naar optimale soortdiversiteit. We stellen streefgetallen vast binnen buurten en werken aan oplossingen voor dilemma's in de praktijk, bijvoorbeeld diversiteit in cultuurhistorische straten en lanen. Gebruik van de Groningse boomsoortenlijst is hierbij het uitgangspunt.

Actielijst	Prioriteit	Deadline	Verantwoordelijke
We stellen de Groningse Boomsoortenlijst beschikbaar voor professionele stakeholders en updaten deze iedere 2 jaar	1	1-1-2028	SB
We actualiseren de Groningse Boomsoortenlijst elke twee jaar	1	1-1-2028	SO
Vierjaarlijkse monitoring van de soortendiversiteit van ons bomenbestand	2	1-1-2027	SO

Goede groeiplaats

INVESTEREN IN GOEDE GROEIPLAATSEN, ZODAT BOMEN GEZONDER, GROTER EN OUDER KUNNEN WORDEN.

De grootte en kwaliteit van kroonbedekking staan direct in relatie met de grootte en kwaliteit van een groeiplaats. Daarom gaan we investeren in aanleg, verbetering, behoud en bescherming van goede groeiplaatsen.

Met dit dashboard werken we toe naar een groeiplaatsgerichte aanpak in Groningen.
We gaan groeiplaatsen registreren om toekomstig boomkroonbedekking te kunnen voorspellen. Door 1.000 nieuwe kwalitatief hoogstaande groeiplaatsen aan te leggen, gaan we een nieuwe norm stellen voor de inrichting van een groeiplaats.

Actielijst	Prioriteit	Deadline	Verantwoordelijke
In beeld brengen van potentieel geschikte groeiplaatsen	1	1-1-2027	SO
Toevoegen 1000 nieuwe groeiplaatsen met bomen tot 2030	2	1-1-2030	SO
Opstellen handreiking voor het biodivers inrichten van groeiplaatsen	1	1-1-2027	SB
Toepassen groeiplaatsverbetering bij bomen die nog niet zijn volgroeid en niet of nauwelijks groei vertonen	1	Doorlopend	SB

Boomkwaliteit

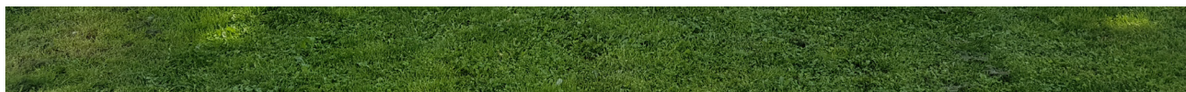

BESTAANDE BOMEN VERBETEREN, ZODAT ZE VERDER KUNNEN GROEIEN EN HET KROONOPPERVLAK VERGROTEN.

De kwaliteit van het bomenbestand is van grote invloed op de omvang van de boomkronen en daarmee het functioneren en de baten van bomen. Door de boomkwaliteit te verbeteren, kan het potentieel van het huidige bomenareaal beter benut worden.

Met dit dashboard werken we aan de verbetering van bestaande bomen.
We gaan kwaliteitsgegevens standaard registreren, zodat er een goed beeld ontstaat per buurt. Vervolgens gaan we een meerjarenprogramma opstellen voor een verbetering van de kwaliteit, door groeiplaatsverbetering en vervanging. Ook gaan we een pilotproject opzetten waarin de baten van boomkronen berekend worden bij een aantal ruimtelijke ontwikkelingen.

Actielijst	Prioriteit	Deadline	Verantwoordelijke
Werken volgens de Herijking Zorgplicht bomen	1	Doorlopend	SB
Uitvoeren van onderzoek naar de meest effectieve methoden voor de bescherming van groeiplaatsen	2	1-1-2028	SB
Meerjarenplan opstellen voor groeiplaatsverbetering of vervanging van bomen die niet of nauwelijks groeien en de uitvoering hiervan	1	1-1-2027	SB

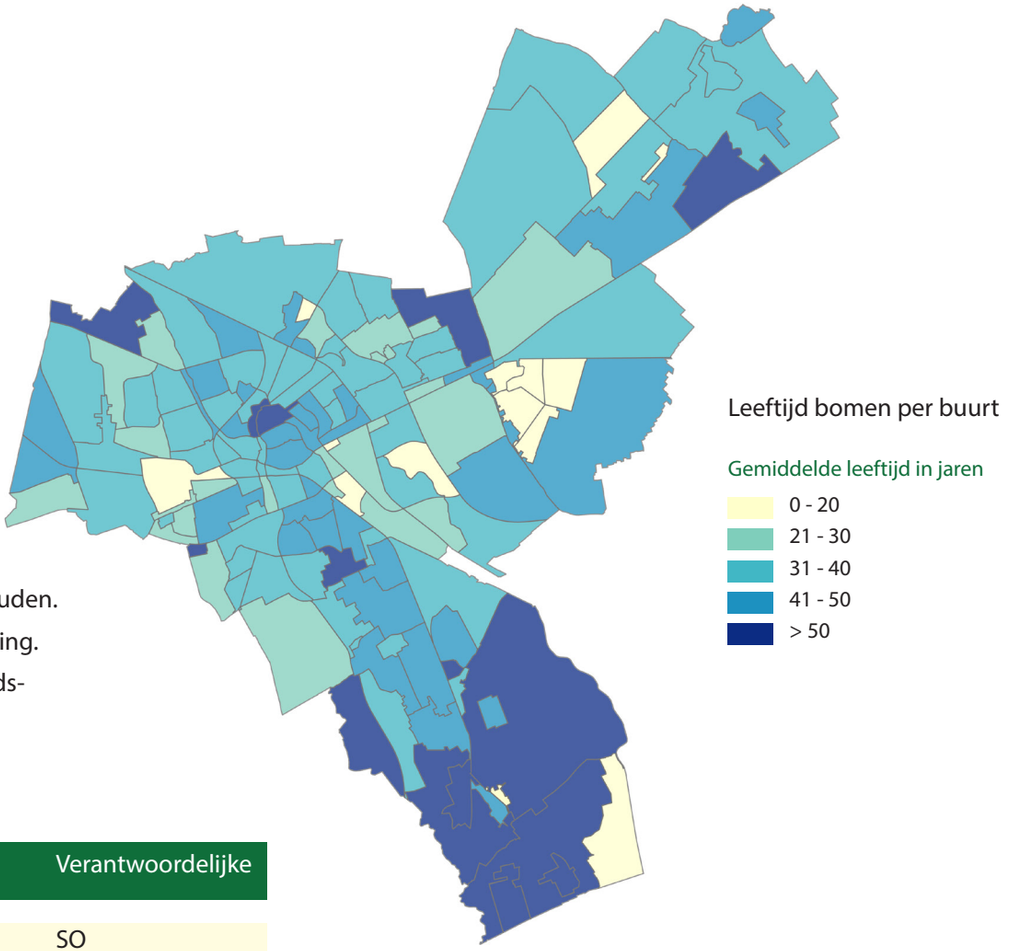

Leeftijdsdiversiteit

DE BALANS IN LEEFTIJD VERBETEREN VOOR EEN STABIELE BOOMKROONBEDEKKING OP DE LANGE TERMIJN.

Diversiteit in leeftijd is belangrijk voor de continuiteit van het Groningse boomkroonbedekking. Door afwisseling van jong en oud wordt plotselinge kaalslag voorkomen, die kan optreden wanneer bijvoorbeeld een laan met bomen van gelijke aanplant op zijn einde loopt.

Met dit dashboard gaan we de leeftijdsopbouw van het Groningse bomenareaal bijhouden. We willen een ideale leeftijdsverdeling vaststellen voor een stabiel boomkroonbedekking. Het is niet de bedoeling dat we bomen voortijdig gaan kappen voor een betere leeftijds-opbouw. Wel kunnen we eerder inzichtelijk krijgen waar er gaten kunnen vallen in het boomkroonbedekking.

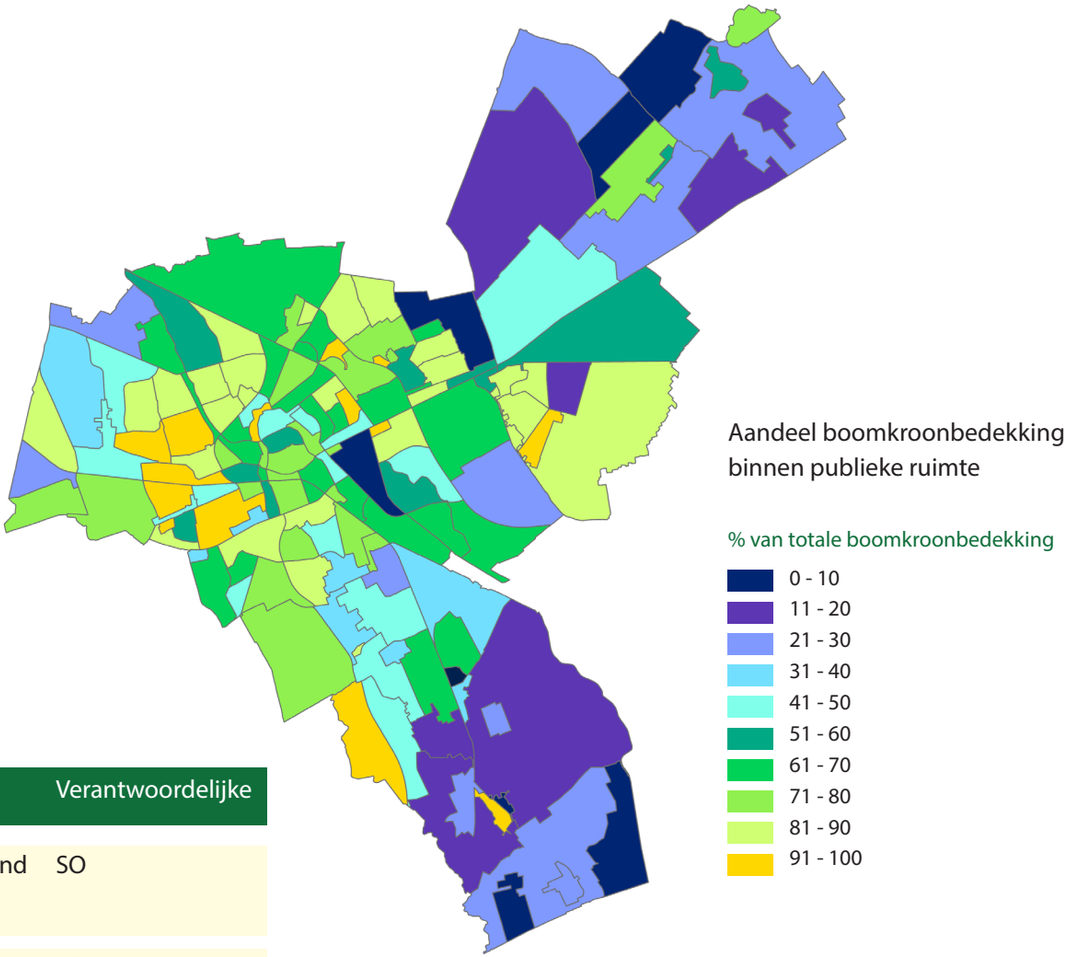
Actielijst	Prioriteit	Deadline	Verantwoordelijke
Monitoring van de leeftijdsdiversiteit van de Groningse bomenbestand vierjaarlijks	2	1-1-2027	SO

Bomen in particulier bezit

PARTICULIERE BOOMBEZITTERS AANMOEDIGEN EN HELPEN OM BOMEN TE BEHOUDEN EN TE PLANTEN

Het merendeel van het areaal en de bomen in Groningen is in particuliere handen: van inwoners, woningcorporaties en bedrijven. Om de doelstelling van 30% te halen, is groei van boomkroonbedekking op hun grond van groot belang.

Met dit dashboard ondernemen we initiatieven om particuliere boombezitters bewuster te maken, te inspireren en te helpen. We monitoren de ontwikkeling van het boomkroonbedekking per buurt en ontwikkelen acties die aansluiten op lokale behoeftes.

Actielijst	Prioriteit	Deadline	Verantwoordelijke
Uitvoeren van een bewustwordingscampagne over het belang van bomen in onze gemeente	1	Doorlopend	SO
Doorontwikkelen van de huidige klimaatadaptatie stimuleringsregeling voor onderdeel bomen	1	1-1-2027	SO
Adviseren van inwoners over geschikte bomen voor in de voor- en achtertuin	1	Doorlopend	SO

3.
Begroting 2026 - 2030

In dit hoofdstuk gaan we in op de begroting voor de eerste vijf jaar van het Bomenplan. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de benodigde financiële middelen, gekoppeld aan de acties zoals beschreven in hoofdstuk 1. In de begroting zijn alleen de acties opgenomen waarvoor daadwerkelijk budget nodig is. Acties waarvoor uitsluitend ambtelijke inzet vereist is, zijn hier buiten beschouwing gelaten.

Activiteit	2026	2027	2028	2029	2030	Dekking
Behouden en beschermen						
2. Groeiplaatsverbetering	150	150	150	150	150	BO
Toevoegen						
4. Verkenning ontwikkeling koeltenetwerken	30	-	-	-		SIF
6. Verkenning geschikte groeiplaatsen	10	10	10	-	-	SIF
7a. Meerjarenplan slechte groeiplaatsen/bomen	10	-	-	-	-	BO
7b. Uitvoering meerjarenplan: vervanging	-	PM	PM	PM	PM	BO
8. Boomkroonplanner ontwikkelen	-	-	25	-	-	GDE
9. Nieuwe groeiplaatsen/bomen toevoegen	-	25	50	75	100	SIF-i
13. Stimuleringsregeling (klimaatadaptatie inclusief bomen)	100	100	100	100	100	SIF
14. Bomencampagne ontwikkelen en adviseren inwoners	40	10	10	10	10	SIF

Tabel. Overzicht van begrote kosten en dekking van de acties 2025-2030 (genoemde bedragen x 1.000).

Dekking bestaat uit: SIF Groen (SIF), SIF Groen als investering (SIF-i), Beheer en Onderhoud (BO), Groen en Duurzaam Eelde (GDE).

Activiteit	2026	2027	2028	2029	2030	Dekking
Samen en integraal werken						
19. Regievoering op ondergrond	PM	-	-	-	-	SIF
24. Bomenstructuurkaart ontwikkelen	50	-	-	-	-	GDE/
Monitoring						
25-27. Monitoring van bomen en boomkronen	-	20	-	-	-	SIF
Totaal	390	315	345	335	360	

BOMENPLAN GRONINGEN

Urban Forest Master Plan

Gemeente Groningen